

Etică profesională și proprietate intelectuală Ghid pentru scrierea academică

Note de curs

Bibliografie

- Ghid pentru scrierea academică, Academia Națională de informații "Mihai Viteazul" disponibil pe Internet.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- Demersul științific trebuie să demonstreze cunoașterea științifică a domeniului vizat, să conțină elemente de originalitate în dezvoltarea sau soluționarea temei de cercetare, precum și modalități de validare științifică a acestora, la nivelul de complexitate și cu gradul de autonomie specifice ciclului educațional.
- Finalitatea demersului științific este reprezentată de o lucrare supusă validării rezultatelor cercetării științifice întreprinse și care se elaborează conform cerințelor stabilite de către un coordonator sau îndrumător, în funcție de specificul acesteia.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- Lucrarea elaborată reprezintă un document care atestă cunoștințele dobândite de viitorul absolvent pe parcursul perioadei de studiu și confirmă însușirea unor deprinderi de muncă intelectuală, într-o manieră organizată, desfășurată în conformitate cu rigorile cercetării științifice.
- Prin urmare, în elaborarea lucrării, trebuie pornit de la cerința de bază ca aceasta să îndeplinească standardele unei cercetări științifice, sens în care trebuie respectate, la nivel de formă și conținut, cerințele necesare pentru asigurarea calității produsului educațional.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- În ceea ce privește **alegerea temei de cercetare**, există patru reguli pentru stabilirea acesteia :
  - a) să răspundă intereselor științifice ale autorului (să fie în conexiune cu preocupările și tipul său de pregătire științifică);
  - b) sursele la care recurge să fie accesibile material autorului;
  - c) sursele la care apelează să fie în concordanță cu stadiul de pregătire al autorului;
  - d) tabloul metodologic al cercetării să fie accesibil experienței autorului.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- În acest context, în abordarea temei supuse cercetării este recomandabil să se țină cont de următoarele cerințe:
- lucrarea să abordeze o temă relevantă pentru progresul cunoașterii, care suscită interes științific în domeniul ales, este de actualitate, aduce inovație;
- să aibă o construcție clară și riguroasă, care să dovedească gândirea științifică a autorului prin relevarea ideilor formulate, metodelor de cercetare științifică utilizate și coerenței rezultatelor obținute;

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- textul trebuie să aibă fluentă și coeziune pentru a exprima unitatea de gândire, iar ideile exprimate trebuie să urmeze „un fir roșu” în strictă concordanță cu obiectul cercetării;
- lucrarea să fie redactată într-un limbaj științific adecvat domeniului de cercetare abordat;
- să respecte criteriile de originalitate;

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- datele și informațiile, precum și termenii întrebuințați, noțiunile aplicate și conceptele abordate, indiferent dacă au fost preluate în limba română sau traduse din altă limbă, trebuie să fie utilizate în mod corect, în conformitate cu definiția sau destinația lor și cu obiectul cercetării;
- termenii tehnici de origine străină, specifici domeniului de analiză studiat, consacrați de lucrările de specialitate, pot fi utilizați în limba de circulație internațională de origine, dar se poate oferi și o traducere a unor termeni noi, cu condiția ca cei din limba de origine să fie prezentați alături, prin utilizarea unei forme de evidențiere distinctă a textului din limba străină.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

- Un capitol special al lucrării este dedicat originalității, aceasta fiind un criteriu pe baza căruia se face distincția între diferitele tipuri de lucrări științifice realizate de absolvenții unor forme de învățământ superior, de-a lungul pregătirii lor științifice de profil.
- Referitor la întrunirea criteriului originalității în sistemul de învățământ, trebuie să avem în vedere nivelul pregătirii universitare: de licență, master, doctorat, respectiv de studii postuniversitare.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE

În conformitate cu practica academică internațională, abordările se particularizează astfel:

Nivelul pregătirii	Abordarea preponderentă	Scopul academic
Licență	Reproductivă (80% din lucrare va reprezenta documentare și 20% inovare)	Corectitudinea informațiilor prezentate (cu unele elemente de analiză)
Master	Analitică (60% din lucrare va reprezenta documentare și 40% inovare)	„Originalitate simplă”, care poate să includă reformularea materialului sau prezentarea informațiilor într-o altă modalitate

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE - REFERATUL

- **REFERĂȚ**, *referate*, s. n. Un referat este o compunere argumentativă, redactată după normele de conținut și de stil academice, care indică măsura în care autorul a întreprins o cercetare temeinică pe o problemă foarte punctuală, fie oferind un răspuns propriu la această problemă, fie aducând argumente în plus pentru un răspuns deja oferit – Din germ. **Referat.**

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE - REFERATUL

- Lungimea referatului va cuprinde între 5-10 pagini (20.000-30.000 cuvinte) și se va sprijini în mod obligatoriu pe referințe bibliografice, literatura consultată exprimând măsura documentării în legătură cu problema cercetată.
- Lucrarea va avea un titlu, urmat de prenumele și numele studentului, specializarea/secția și anul de studiu. Va fi structurată în trei părți: introducere, corpul lucrării și concluzie.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE - REFERATUL

- Introducerea va parcurge următoarele etape:
- 1. precizarea motivației demersului științific;
- 2. precizarea problematicii/perspectivelor generale asupra subiectului;
- 3. decuparea obiectului lucrării din câmpul problematic ales și precizarea sensului pe care obiectul în cauză îl capătă în cadrul perspectivei generale (enunțarea tezei);
- 4. explicarea perspectivei teoretice și identificarea instrumentelor metodologice de tratare a subiectului și de construcție a obiectului lucrării.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE - REFERATUL

- Corpul lucrării va expune direcțiile de bază ale argumentației. Va trebui să oglindească progresia gândirii, fiecare parte având același grad de interes. Corpul argumentativ al narațiunii se va putea exprima într-una din următoarele dimensiuni:
  - un plan dialectic: teză (prezentare a unui model explicativ), antiteză (critică sau respingerea construcției precedente), sinteză (propunere de depășire);
  - un plan progresiv: fapte și întrebări (contextul spațio-temporal, problematizarea) și analiză (mecanisme, factori, consecințe).

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE - REFERATUL

- Concluzia nu va reprezenta o reluare succintă a etapei anterioare, ci va încerca să ofere o nouă perspectivă, relevantă pentru criteriile formulate în planul didactic și concretizabilă argumentativ în plan progresiv (concluzia leagă planul didactic de cel propriu).

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **LICENȚĂ** ~e f. – 1) Lucrare realizată pentru absolvirea primului nivel de studii universitare, care permite exercitarea profesiei corespunzătoare. 2) Examen susținut pentru a obține acest grad universitar. 3) Diplomă care confirmă acest grad. – Din fr. **Licence**, lat. **Licentia**.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- Lucrarea de licență va avea între 50-80 pagini și va cuprinde următoarele părți:
  - pagina de titlu
  - cuprins
  - introducere
  - conținut
  - concluzii
  - bibliografie (nu se cuantifică în numărul total de pagini, va avea numerotație distinctă, de exemplu în cifre romane).
  - anexe (opțional).

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **Cuprinsul**
- Lucrarea de licență va avea un cuprins care să conțină titlurile tuturor capitolelor, subcapitolelor și secțiunilor până la nivelul 2, însoțite de numărul paginii la care începe fiecare dintre elementele de structură.
- În funcție de specificul domeniului de cercetare abordat și de complexitatea temei tratate, capitolele pot fi în număr mai mare sau pot avea denumiri diferite.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **Introducerea**
- Reprezintă maxim 15% din conținutul total al lucrării de licență și va surprinde motivația alegerii temei, un argument bine fundamentat pentru cercetarea realizată, gradul de noutate al temei, obiectivele generale ale lucrării, metodologia folosită, firul roșu al lucrării (titlurile capitolelor și legătura dintre ele), precum și limitele lucrării.
- Astfel, în partea introductivă trebuie realizat un rezumat al întregului conținut al lucrării, într-o manieră elocventă și concisă pentru a oferi o orientare clară asupra obiectului cercetării (obiectul cercetării trebuie menționat explicit), asupra metodelor de analiză utilizate și asupra cheii de interpretare a concluziilor formulate.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- Introducerea
- Va parcurge următoarele etape:
  - delimitarea ariei tematice a lucrării;
  - decuparea din câmpul problematic ales a subiectului lucrării și precizarea sensului pe care obiectul științific în cauză îl capătă în cadrul perspectivei tematice generale (enunțarea tezei);
  - explicarea perspectivei teoretice adoptate și urmate în tratarea subiectului și în construcția obiectului științific al lucrării;
  - asumarea și descrierea metodelor ce au fost întrebuințate în tratarea subiectului și în construcția obiectului științific al lucrării;
  - precizarea și descrierea corpus-ului de surse și referințe valorificat în vederea tratării subiectului;
  - sublinierea caracterului de noutate a elementelor sau organizării acestui corpus.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **Conținutul lucrării**
- Conținutul cuprinde circa 75-80% din corpul lucrării de licență. Din perspectiva conținutului, pot fi realizate mai multe tipuri de lucrări de licență ce presupun modalități diferite de abordare, dintre care cele mai importante sunt:

Lucrările teoretice, axate pe o cercetare de natură fundamentală pentru dobândirea de cunoștințe noi cu privire la obiectul de studiu ales, precum și în vederea formulării și verificării de ipoteze, modele conceptuale și teoriile din domeniile de interes abordate. Într-o lucrare de tip teoretic, secțiunea de rezultate și concluzii va fi mai cuprinzătoare și trebuie să evidențieze contribuția originală a viitorului absolvent în dezvoltarea unor noi concepte specifice domeniului de studiu. În această construcție, secțiunea de metode de analiză va fi mai redusă și poate cuprinde o descriere a reperelor teoretice ce susțin dezvoltarea temei propuse. Pentru lucrarea teoretică sunt esențiale relevanța temei, consistența bibliografică (acces la numeroase referințe majore), capacitatea de raportare critică la sursele teoretice și de promovare a unei viziuni proprii asupra temei tratate, susținerea unui punct de vedere sau deschiderea unei direcții de dezbateră semnificative în raport cu tema abordată.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **Conținutul lucrării**
- **Lucrările aplicative**, prin care sunt utilizate cunoștințele științifice pentru perfecționarea unei direcții de acțiune în domeniile de studiu abordate. O lucrare aplicativă va insista mai mult asupra metodei decât asupra rezultatelor obținute. Contează mai mult modul cum a fost concepută și exploatată metoda în realizarea aplicației, în raport cu funcționalitatea acesteia. Este importantă explicarea modului în care metoda aleasă răspunde cel mai bine demersului științific realizat. Lucrarea aplicativă se caracterizează prin abordarea unei teme relevante sub aspectul finalității practice, realizarea unei analize critice a soluțiilor existente, utilizarea unei metode de cercetare consistente, relevante și semnificative sub aspectul potențialului de a identifica soluții aplicative, operaționalizarea adecvată a conceptelor specifice domeniului de studiu și evaluarea critică a soluției aplicative propuse pe baza cercetării.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- **Conținutul lucrării**
- **Lucrările de sinteză/de compilație**, care colectează rezultatele unei vaste cercetări științifice într-un anumit domeniu. Deși uneori termenul de compilație este folosit cu sens peiorativ pentru a caracteriza o compunere, adesea eterogenă, alcătuită din diverse elemente cu origine incertă sau neacademică, aici cuvântul este utilizat referindu-se la idei sau fragmente aparținând altor autori, în general pentru a documenta un domeniu de studiu. Colecția rezultată nu trebuie să fie doar o înșiruire de citate din diverși autori, indiferent de obiectul cercetării, ci o contribuție argumentată, structurată și care să ilustreze capacitatea de integrare activă a informațiilor. Menirea sintezei/compilației este de a oferi orientare fie pentru lucrările teoretice/aplicative, fie pentru inițierea cititorului într-o nouă direcție prin intermediul unei hărți conceptuale.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- Orientativ, în conținutul lucrărilor de licență care se bazează pe cercetări, se pot regăsi următorii piloni (eventual concretizați în capitole):
- *Cadrul teoretic*
- Lucrarea trebuie să cuprindă o trecere în revistă a literaturii de specialitate dedicate temei de studiu alese. Va fi avută în vedere o prezentare completă, realizată într-o manieră sintetică, acordându-se importanță surselor celor mai relevante și celor mai recente, în egală măsură. Este necesară utilizarea unui criteriu explicit de ordonare a informațiilor de referință din perspectivă tematică sau temporală. Vor fi subliniate aspectele controversate care rezultă din documentarea bibliografică, în raport cu care studentul poate manifesta o evaluare critică.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- *Obiectivele și metodologia cercetării*
- Lucrarea de licență trebuie să respecte structura unei lucrări științifice, cu respectarea specificității domeniului de studiu abordat. Structura de principiu este următoarea:

Formularea explicită, coerentă a obiectivelor cercetării;

Formularea explicită a ipotezelor cercetării;

Dezvoltarea modelului cercetării.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE LICENȚĂ

- *Rezultatele cercetării*
- Capitolul dedicat prezentării rezultatelor va trebui să valorifice în mod sistematic, clar și inteligibil datele obținute, în sprijinul validării sau invalidării ipotezelor cercetării.
- **Concluziile**
- Lucrarea de licență se finalizează în mod obligatoriu cu un capitol de concluzii finale. De asemenea, este necesar ca fiecare capitol al lucrării să se încheie cu una sau mai multe concluzii relevante. Concluziile se găsesc într-o strânsă corelație cu introducerea, astfel încât premisele cercetării și obiectivele propuse să își găsească confirmarea sau infirmarea în setul de concluzii formulate

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE DIZERTAȚIE

- **DISERTAȚIE** ~i *f.* 1) Lucrare științifică susținută public pentru obținerea unui grad științific (de master); teză. 2) Expunere în care se tratează o problemă în mod științific pe baza argumentelor și datelor dobândite prin studiu. Din fr. **Dissertation**, lat. **Dissertation**.

SCRIITURA ACADEMICĂ ȘI DEMERSURILE ȘTIINȚIFICE – LUCRAREA DE DIZERTAȚIE

- Lucrarea de disertație va avea între 40-60 pagini și în întocmirea acesteia se vor urma aceiași pași și se vor respecta aceleași precizări ca cele specifice licenței (vezi capitolul anterior), cele două lucrări urmând aproximativ același tipar de realizare.
- Cu toate acestea, trebuie avut în vedere faptul că în cazul lucrării de disertație, abordarea este mai aplicată, se acordă o mai mare importanță punctului de vedere personal al autorului și interpretării acestuia cu privire la problematica abordată, iar accentul cade pe aportul de noutate prin cercetare și mai puțin pe descrierea în cadrul lucrării a studiului lucrărilor anterior publicate pe subiectul respectiv. De aici și diferența în plan cantitativ, din perspectiva numărului de pagini.